

*Козюра І.В., д.н.держ.упр., професор
Доскоч Л.О., студентка магістратури
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет
економіки і торгівлі», м. Полтава
Кафедра менеджменту*

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ФОРМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

У сучасних умовах глобалізації організація управління підприємством є вкрай актуальною, оскільки підприємство – це основна ланка господарської діяльності в країні, що забезпечує виробництво значної частини маси товарів і послуг, здійснює науково-дослідну і комерційну діяльність з метою отримання доходу. Для досягнення мети підприємницької діяльності необхідно, щоб вона здійснювалась організовано та в межах встановленого законом порядку. Такий порядок обумовлений формами власності, способами розмежування повноважень по управлінню майном суб'єкта підприємництва, метою створення, вимогами законодавства, тощо. Тому організаційно-правову форму підприємницької діяльності розглядають як поняття, що вказує на особливості правового статусу власника майна, порядок здійснення ним повноважень по управлінню, визначає дозволені законодавством види діяльності, керівні органи, межі та порядок відповідальності за підприємницькими зобов'язаннями.

Частина 1 ст. 45 Господарського кодексу України визначає, що підприємництво в Україні здійснюється в будь-яких організаційних формах, передбачених законом, на вибір підприємця [1]. У науковій літературі вивчались окремі питання регулювання організаційно-правових форм підприємств як у теоретичному, так і практичному аспектах. Однак слід зауважити, що й досі науці та практиці не вистачає системних та комплексних досліджень, присвячених проблемі організаційно-правових форм підприємств – суб'єкта підприємництва і, зокрема, тих, що створюються і функціонують у нових секторах сучасного ринку [3]. У законодавстві немає легального

визначення поняття «організаційно-правова форма» суб'єктів підприємництва, однак це нове поняття є одним із тих, що часто зустрічаються і широко вживаються у законодавстві і практиці стосовно юридичних осіб [4].

За даними Державної служби статистики України станом на 1 січня 2017р. в Україні зареєстровано найпоширеніші суб'єкти підприємництва: товариства з обмеженою відповідальністю – 185519 од., товариства з додатковою відповідальністю – 246 од., приватні підприємства – 30591 од., державні підприємства – 872 од., комунальні підприємства – 397 од., акціонерні товариства – 3823 од., кооперативи – 2046 од. [2].

Відповідно до переглянутих статей Господарського кодексу України, та інших науково-правових матеріалів і публікацій можна систематизувати класифікацію організаційно-правових форм за наступними ознаками: залежно від форм власності в Україні; за наявністю в статутному фонді підприємства іноземної інвестиції; залежно від кількості працюючих та обсягу валового доходу від реалізації продукції за рік підприємства; залежно від способу утворення, формування статутного фонду та порядку управління підприємством; за критерієм залежності від іншого суб'єкта господарювання або можливості впливу на інше підприємство; інша організаційно-правова форма та мета діяльності.

Таким чином, кожна організаційно-правова форма несе в собі специфічні ознаки, що визначають порядок його створення, умови формування майна, об'єм відповідальності засновників, їх права у відношенні до підприємства, організацію управління.

Література:

1. Господарський кодекс України: Офіційний текст / Україна. Верховна Рада. – М. : Кондор, 2003. – 208 с.
2. Головне управління статистики. – Режим доступу: <http://www.kiev.ukrstat.gov.ua>.
3. Кочергіна К. Інтереси, функції та правові засоби в генезисі формування організаційно-правових форм комерційних юридичних осіб. // Підприємство, господарство, право. – 2004. – № 8. – с. 36-39.
4. Саніахметова Н.О. Підприємницьке право: Навч. посіб. – 3-тє вид, переробл. і доп. – К.: А.С.К., 2005. – 912 с.